

Pascha – smrť a život

Najvhodnejším názvom pre „sviatok sviatkov“, ktorým oslavujeme spásu, ktorú pre nás dosiahol náš Pán Ježiš Kristus, je „Pascha“. Preto v tento deň spievame: „Pascha taká príjemná, Pánova Pascha je Paschou, najčestnejšiou Paschou, ktorá nám teraz svitla. Pánova Pascha je Paschou!“

Grécke slovo „Pascha“ vzniklo prepisom hebrejského slova „pesach“, ktoré v slovenčine znamená „prechod“. Tento sviatok sa v angličtine ľudovo nazýva „Easter“, čo pochádza azda od pohanskej bohyne „Eastre“, alebo, ako to navrhol niekto druhý, od staroanglického slova pre „Východ“, smer východu slnka, pretože v tento deň nám zažiaril jasom svojho zmŕtvychvstania Kristus, Slnko spravodlivosti, pravý deň bez západu slnka.

V slovančine sa nazýva „Voskresenje“, „Deň vzkriesenia“. Najlepší názov pre tento sviatok je však „Pascha“ a udalosť, ktorú oslavuje, sa stala paschálnym tajomstvom, ktoré je našou spásou, oslávením, zbožštením a životom

Slovo „pascha“ je najvhodnejšie, pretože vyjadruje celý rozsah tohto sviatku. Pascha je totiž oslavou všetkého, čo pre nás Kristus urobil, nielen vzkriesenia, ale aj smrti na kríži. Dnes by sme to mohli spochybňovať – prečo sláviť smrť, a zvlášť potupnú smrť na kríži?

No vo Veľký štvrtok, keď sa začína Pascha, Cirkev upúšťa od smútočných pôstnych melódii. Kresťania v žiadnom prípade nepovažujú kríž za porážku, lebo „skrze kríž prišla radosť celému svetu“. Pascha je naplnením paradoxu, ktorý učil Kristus: „Kto sa poníži, bude povýšený“ a „kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, nájde ho“.

Pointou Paschy je toto: Kristova smrť bola v skutočnosti slávnym triumfom nad skutkami zla. Namiesto toho, aby zlu čelil zlom, čo je náš prirodzený ľudský sklón, Ježiš čelil sile zla láskou až do konca a učeníkom zakázal použiť násilie na jeho ochranu. Kríž, ktorý sám osebe nie je nič dobré, sa tak stáva dobrým, pretože teraz je symbolom najväčšej lásky, ako Ježiš povedal svojim učeníkom: „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov“ (Jn 15, 13).

Na tento paradox výstižne poukázal svätý Pavol v liste Korinťanom: „Slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou“ (1 Kor 1, 18). Význam paschálneho tajomstva možno pochopiť len prostredníctvom kríža a zmŕtvychvstania spoločne. Bez jedného z týchto dvoch pólov paschálne tajomstvo nemá zmysel.

Sviatkom Paschy je teda kríž na Veľký piatok, hrob v sobotu a vzkriesenie na tretí deň. Teraz žijeme po Kristovom zmŕtvychvstaní a paschálne tajomstvo našej spásy bolo úplne zjavené. Pripomíname si to na každej božskej liturgii, keď sa kňaz modlí: „Pripomínajúc si... kríž, hrob, vzkriesenie na tretí deň.“

Smrť nášho Pána nám priniesla život. Ježiš nezomrel na kríži, aby priniesol viac smrti do sveta, ale aby sa stretol s celou mocou smrti a zničil ju. Preto na sviatok Paschy spievame: „Smrťou smrť premohol/pošliapal.“ Náš Pán práve svojimi skutkami zjavil, čo znamená, že musíme stratiť svoj život, aby sme ho našli, a preto nám svätý Pavol v Liste Filipanom hovorí, že Kristus „sa uponížil, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži,“ a „preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé meno“ (Flp 2,8 – 9).

Epifánus napísal: „Slovo raz zakúsilo smrť za nás, smrť na kríži. Išlo na smrť, aby smrťou usmrtilo smrť. Slovo, ktoré sa vtelilo, netrpelo vo svojom božstve, ale trpelo človečenstvom.“

Kristova smrť prináša život, pretože on je Boh. A tak paschálnu utiereň začíname spevom: „Pascha je Pánova Pascha, lebo Kristus, náš Boh, nás vyviedol zo smrti do života a zo zeme do neba.“ Naša vlastná smrť nie je prinášajúca život. Život prináša len vtedy, keď je spojená s Kristovou smrťou. To je zmysel svätého prijímania.

Prijímame telo a krv Krista, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych, a kňaz za každého z nás hovorí: „Boží služobník prijíma Kristovo telo a krv na večný život.“ Ježišova smrť bola úplne nezištná, nepodstúpil ju pre seba, ale pre nás, aby nám priniesol život. A tak na Paschu spievame: „Včera som bol pochovaný s tebou, Kriste, ale dnes vstávam, vzkriesený s tebou.“ Keď sme boli pokrstení a keď žijeme svoj krst, žijeme nezištne aj pre druhých, a tak prežívame Kristovo vzkriesenie.

Najhoršou vecou je, keď si ľudia navzájom spôsobujú smrť. Zdá sa, že svet sa nemôže vyhnúť vojne, ktorá prináša smrť do ľudskej spoločnosti. Aj keď teológia pripúšťa, že vojna môže byť vedená zo spravodlivého dôvodu, tento druh smrti nie je životodarný ani spásonosný. Týmto tvrdením nechcem znehodnotiť hrdinskú smrť jednotlivých vojakov, ktorí svedomito bojujú za svojich krajanov alebo na ochranu či obranu svojich kamarátov, chcem len povedať, že ľudská smrť, ktorý pramení z úmyselného násillia voči druhému a vzájomného nepriateľstva, nie je súčasťou konečného Božieho plánu.

Len Kristova smrť na kríži prináša život a my si musíme vedome zvoliť smrť v Ježišovej nesebeckej láske, ako napísal svätý Pavol: „Pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk“ (Flp 1, 21). Vo sviatok Paschy sme opäť informovaní, že smrť a život sú dve stránky jedného tajomstva a že smrť v Kristovi je život. Podobne aj svätý Pavol napísal: „Ja sa nechcem chváliť ničím iným, iba krížom nášho Pána Ježiša Krista, cez ktorý je svet ukrižovaný pre mňa a ja pre svet“ (Gal 6, 14).

Kríž nášho Pána je konečným triumfom lásky, lásky, ktorá zaplavuje svet svetlom a životom. Kríž nášho Pána je smrť, za ktorú sa ľudstvo už nehanbí. Preto vo sviatok Paschy môžeme spievať: „Včera som sa s tebou ukrižoval (teda v krste), Spasiteľ. Teraz ma osláv s tebou vo svojom kráľovstve.“

David Petras. Z angličtiny preložil o. Ján Krupa

Farské oznamy

Sviatosť manželstva chcú prijať:

Samuel Kravčík, gréckokatolík, narodený v Starej Lubovni, bývajúcí v Šarišskom Jastrabí
Daniela Olšavská, rímskokatolíčka, narodená v Prešove, bývajúca v Toryse

***

Dominik Nemergut, rímskokatolík, narodený v Starej Lubovni, bývajúcí v Plavči
Vladimíra Hnatová, gréckokatolíčka, nar. v Starej Lubovni, bývajúca v Šarišskom Jastrabí

Liturgický program od 01.04.2024 do 14.04.2024

<i>Dá-tum</i>	<i>Čas</i>	<i>Program</i>	<i>Úmysel</i>	<i>Liturgický kalendár</i>
01.04 Po.	08:00 09:00	Utieraň Sv. liturgia csl.	Za farské spoločenstvo	PONDELOK SVETLÉHO TÝŽDŇA
02.04 Ut.	07:00 08:00 17:00	Utieraň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	Na úmysel darcu Na úmysel darcu	UTOROK SVETLÉHO TÝŽDŇA
03.04 St.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Filičkovej 159	STREDA SVETLÉHO TÝŽDŇA
04.04 Št	18:00	Sv. liturgia csl.	† Michal Šenitka (ročná)	ŠTVRTOK SVETLÉHO TÝŽDŇA
05.04 Pia.	07:00 18:00	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	ZBP členov arcibratstva † Helena Krafčíková	PIATOK SVETLÉHO TÝŽDŇA
06.04 So	07:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Márie Macurovej	SOBOTA SVETLÉHO TÝŽDŇA
07.04 Ne.	07:00 08:00 10:00 11:30 15:00	Utieraň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večiereň	ZBP r. Židovskej 90 ZBP r. Márie Chytilovej Za farské spoločenstvo	NEDEĽA SVÄTÉHO APOŠTOLA TOMÁŠA NEDEĽA ANTIPASCHY 1.hlas
08.04 Po.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Šenitkovej 47	Svätí apoštoli Herodión, Agabus, Rúfus, Asynkrit, Flegont a Hermés.
09.04 Ut.	18:00	Sv. liturgia csl.	† Anna Ištvanová	Svätý mučeník Euppsychios.
10.04 St.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Michala Filička 135	Svätí mučeníci Terencius, Pompejus a spoločníci.
11.04 Št	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Vančíkovej	Svätý hieromučeník Antipas, biskup ázijského Pergama.
12.04 Pia.	18:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Rešetárovej 208	Náš prepodobný otec a vyznávač Bazil, parijský biskup.
13.04 So.	07:00	Sv. liturgia csl.	† z r. Krafčíkovej 212	Svätý hieromučeník Artemón a spoločníci.
14.04 Ne.	07:00 08:00 10:00 11:30 14:00	Utieraň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večiereň	ZBP r. Filičkovej 239 ZBP r. Šoltisovej 25 Za farské spoločenstvo	TRETIA NEDEĽA PO PASCHE O MYRONOSIČKÁCH 2. hlas